

Book Scan,

Autorka bookscanu: Lenka Marxová

Jostein Gaarder / Sofiin svět / Oslo 1995 / úroveň 5 (střední škola, 15-18let)

Dimenze	Ukazatel	Popis (komplikující faktory)
Základní požadavek upoutat	Čas	512 stran, formát 15cm x 18cm (česká verze)
	Zájmy	Ačkoli je hlavním hrdinou dívka Sofie Amundsenová, kniha může oslovit zvědavé dívky i chlapce, zhruba od 15 let. Poměrně komplikované téma dějin filosofie, poskytuje velký prostor pro zamýšlení nad světem i sebou samým.
	Čtenářská zkušenost	Čtenáře román zaujme poutavým dětským příběhem. Vyspělejší čtenář, musí zvládnout náročná filosofická témata a otázky, které čtenáře provází po celou dobu četby. V knize jsou četné retrospektivy i úvahové pasáže, kompozičně se střídá příběh vymyšlené literární postavy Sofie s životem reálné Hildy, do toho jsou vkládány dějiny filosofie a dopisy od Alberta Knoxe, které celý děj aktivizují a uvádějí. Čtenář by měl rozlišit tyto roviny a v závěru knihy pochopit, že Sofie je pouze literární postava, kterou stvořil ve své knize pro dceru Hildu její otec.
	Všeobecné znalosti	Kniha vyžaduje zvědavost a trpělivé čtení, jedná se o text poutavý, ale náročný, hutný a rozsáhlý. Knihou prostupují filosofické abstraktní termíny, jména filosofů, odlišné přístupy ke skutečnosti, úvahy o Bohu. Text může být vyčerpávající. Jedná se o naučné čtení, skoro o filosofickou příručku.
	Oborově specifické znalosti a zkušenosti	Při znalosti filosofie a historie bude četba knihy jistě snazší, přesto si v ní mohou najít své i čtenáři bez předchozích znalostí, kteří se právě díky této knize s dějinami filosofie seznámí. Kniha je přístupná dětem díky dětskému hlavnímu hrdinovi, svou náročností nemusí oslovit každého studenta. Náročnost spočívá ve velkém množství myšlenek a termínů z mnoha oblastí (viz níže).
Obezdnámenost s literárním stylem	Slovní zásoba	V knize převažuje současný hovorový jazyk, který osvětluje náročná témata. Metaforický jazyk se téměř nevyskytuje. Text obsahuje termíny především z oboru filosofie, ale také logiky, astronomie, historie, kultury, náboženství, umění, politiky, etiky a vědy.
	Větné konstrukce	Větné konstrukce jsou rozvinuté, srozumitelné, volně plynoucí. Věty, na které je kladen důraz, jsou znázorněny verzálkami. Dopisy Alberta Knoxe a Alberta Knaga jsou psané stejným stylem jako zbytek knihy. Obsahují oslovení, jsou psané kurzívou a jsou odděleny od ostatního textu. Veškerý text má blízko k mluvené řeči.
	Stylistika	Autor užívá poměrně srozumitelný jazyk bez obrazných vyjádření. Pasáže věnované filosofii jsou v českém vydání tučně zvýrazněny. V textu jsou obsaženy nadpisy a podnadpisy, které usnadňují čtenářovu orientaci v textu, jenž je členěn odstavci.
Obezdnámenost s literárními postupy	Děj	Sofie Amundsenová je školačka, která v průběhu vyprávění slaví 15 narozeniny. Díky dopisům od zprvu neznámého autora, začíná uvažovat o filosofických tématech. Poté, co se se svým učitelem filosofie Albertem Knoxem seznámí, je jím provedena dějinami filosofie, od starořecké filosofie až po současnou. Toto setkání jí ovlivní život. Zjistí, že ona i ostatní, které zná, jsou jen literárními postavami, které vymyslel major, Alberto Knag, pro svou dceru

		Hildu. Obávají se o své trvání, proto se snaží vymyslet, jak z knihy utéci. To se jim podaří a setkají se se skutečnou Hildou a majorem, kteří je ale nevidí, pouze uvažují, že jim Sofie s Albertem mohou být na blízku.
	Časový sled	Paralelně se v knize odvíjí příběh Sofie, literární postavy a reálné Hildy Knagové, ke kterému se připojují obsáhlé dějiny filosofie s jednotlivými časovými retrospektivami do jednotlivých typických období.
	Dějové linie	První dějovou linii představuje příběh Sofie. Druhou vytváří retrospektivy do filosofické historie a třetí život skutečné Hildy. Sofie a Hilda žijí každá v jiné skutečnosti.
	Perspektiva	Nadosobní vypravěč pokládá čtenáři otázky. Postava Alberta Knoxe seznamuje Sofii i čtenáře s filosofií. Sofie v průběhu knihy objeví, že je jen jednou z postav vymyšleného příběhu.
	Smysl	Cílem je seznámení s dějinami filosofie přístupnou cestou mladým čtenářům skrze čtivý příběh 14 leté dívky. Smyslem knihy je zamyšlení se nad tématy, které nabízí filosofie, jako je svět, vesmír, Bůh i člověk a jeho přístup k životu a myšlení.
Obeznamení s literárními postavami	Charakter postav	Sofie: obyčejná skoro 15 letá dívka, školačka, inteligentní, nebojácná, přemýšlivá, podobná Hildě Alberto Knox: Sofiin průvodce po dějinách filosofie, znalý, asi padesátiletý; ví, že je vyslán majorem, aby Sofii učil Major: otec Hildy, tvůrce knihy a postav Sofie a Alberta Knoxe, objevuje se až v závěru příběhu, kdy se vrací domů, inteligentní Hilda: má 15 narozeniny měsíc před Sofii, je chytrá, hloubavá
	Počet	Hlavní postavou je Sofie, která čtenáře provází celým příběhem. Posléze se k ní přidává Alberto Knox a postava Hildy a majora. Dalšími vedlejšími postavami je Sofiina matka, kamarádka Jana.
	Vztahy	Vztahy jsou poměrně složité. Čtenářsky nejkomplikovanější je vztah mezi Sofii a Hildou čili vztah mezi dvěma skutečnostmi, které je nutné objevit k pochopení celé zápletky díla. Ze sociálního a psychologického hlediska je zajímavý také vztah Sofie k matce a otci, který je většinu času jejího dospívání na cestách, a matka je tak na výchovu sama. V tom může čtenář vidět paralelu se vztahem Hildy k jejím rodičům. Sofie se přátelí s Janou, jejich přátelství je v průběhu knihy narušováno jejich odlišnými zájmy.